

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích**
Filozofická fakulta

Jméno: **Bc. Aneta BECKOVÁ**

Datum odevzdání posudku: **28. 8. 2018**

Obor: **BOHn**
Vedoucí diplomové práce:
doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.
Oponent diplomové práce:
Mgr. Michal Havrda, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

PŘÍJMENÍ V LOMNICI NAD LUŽNICÍ

název

Cílem diplomové práce A. Beckové je analýza příjmení obyvatel města Lomnice nad Lužnicí. Vzhledem k počtu obyvatel dosahujícímu téměř 2 000 se diplomantce podařilo shromáždit úctyhodných 579 příjmení aktuálních k říjnu 2016. Jako zdrojový pramen těchto antroponymů využila soupis poskytnutý tamější matrikou. Na onymický materiál aplikuje tradiční etymologicko-sémantická klasifikační schémata M. Knappové, D. Moldanové či V. Matese. Víceero užití sekundární literatury totiž umožňuje zachytit i alternativní (paralelní) motivace pojmenování. Oceňuji rovněž zapojení slovtvorné (náztvorné) analýzy příjmení J. Beneše. Napříč celou prací prochází výchozí dělení antroponymů na onyma původně česká a na onyma z cizích jazyků, zejména z němčiny. Jako toponomastik kvituji práci s popularizačním webem *zanikleobce.cz* pro výklad detoponymických příjmení.

Pochvalu také zasluží práce s nejnovější odbornou literaturou – viz Matúšová (2015), stejně jako přihlídnutí k relevantním pracím zahraničním, zejména německým a slovenským, což je jednak žádoucí zejména z důvodu prolínání českého a německého etnika v dané oblasti, jednak to svědčí o autorčině rozhledu v antroponomastice. Pro základní přehled čtenáře o městě vhodně využívá statistické tabulky, u nichž nechybí náležitě popisky ani uvedení zdroje. Práci zakončuje několik grafů, z nichž je možné vyčíst procentuální podíl jednotlivých motivačních kategorií, a to navíc v komparaci původem českých a německých onymů, čímž lze pohodlně sledovat jisté odlišnosti v jejich frekvenci. Domnívám se však, že tyto grafy by měly být vyčleněny jako samostatná příloha práce, neboť takto poněkud splývají s vlastním závěrem. Pro rychlou orientaci čtenáře v obsáhlé práci je vítanou pomůckou přehledně zpracovaný rejstřík.

V kapitole Úvod autorka náležitě rozvádí vlastní postup své výzkumné práce, některé informace však dle mého názoru už zbytečně znovu opakuje v následující části Metodologie – tam patří už pouze ony užití antroponomastické třídíče. Práce slečny Beckové obsahuje rovněž kapitolu pojednávající o historii města Lomnice, jejíž podrobnost však už poněkud přesahuje účelnost pro vlastní onomastické pojednání. Podobně kapitolu sledující historický vývoj onomastiky by bylo možné s klidným srdcem vypustit. Jádrem celé práce je abecedně seřazený slovníček příjmení, jež jsou rozdělena do příslušných subkategorií. A. Beckové se podařilo udržet jednotnou formální strukturu každého heslového slova, užívá dokonce tzv. hnízování u příjmení s identickými (obdobnými) etymologickými kořeny (např. *Pešek, Pešina, Pešout, Pešula* aj.). Je však otázkou, zda je žádoucí poněkud šablonovitě rozčleňovat výklady proprií podle jednotlivých autorů, a to zejména tehdy, pokud se výklady, jak diplomantka sama často konstatuje, překrývají či zcela shodují. Pro průběžnou orientaci čtenáře v materiálu a celkovou přehlednost výkladu jsou velmi nápomocné průběžné závěry u jednotlivých subkategorií. Tyto dílčí závěry pak souhrnně rozvádí v pečlivě zpracovaném závěru.

Práce jako celek je napsána kultivovaným jazykem dodržujíc jednotnou formální úpravu. Výtku však zasluhuje soupis bibliografie, jenž se bohužel nedrží jednotného citačního stylu, ojediněle zde některý z povinných údajů dokonce zcela chybí. Chybou z nepozornosti jsou v obsahu u podkap. 4.4, 4.8.1 a 4.8.3 chybějící vodící tečky mezi názvem a paginací.

Z hlediska obsahového (terminologického) lze mít pouze marginální výhrady – předmětem zájmu onomastiky jsou onyma, tj. propria, obrat „*onyma a propria*“ působí úsměvně, neboť jde o synonymní termíny. Lépe terminologicky usadit by si v závěru zasloužilo dělení na antroponyma ze slovesného „příčestí minulého“ x „příčestí trpného“. V obou případech totiž jde o minulé příčestí, tj. příčestí minulé činné (l-ové) a příčestí minulé trpné (n-ové nebo t-ové). Implicitní předpoklady tvorby kvalifikační práce není nutné vůbec rozvádět: „Pro ujasnění předmětu výzkumu této práce následuje krátká kapitola o onymech (...)“ (11); „Před zahájením výzkumné části práce bylo zapotřebí shromáždit a prostudovat vybrané odborné publikace a periodika (...)“ (12); „Samozřejmostí se stalo využití vybraných článků z časopisu Naše řeč“ (13).

Jisté neobratnosti jsou tu a tam patrné u syntaktické výstavby věty, mnohdy také s nenoremním užitím interpunkce: „První, teoretická, část je věnována historii a současnosti Lomnice mimo jiné zahrnující její aktuální demografické údaje.“ (10); „Významnou pomůckou při poznávání těchto příjmení se staly Slovenské slovníky přístupné online a provozované Jazykovědným ústavem Ľudovíta Štúra SAV, které sdružují veškeré dostupné slovenské slovníky.“ (13) Některé syntaktické chyby zjevně vznikly nepozorností při hledání adekvátního způsobu vyjádření myšlenky, někdy zjevně vinou finální volby jiného, synonymního termínu: „(...) s deminutivní sufixem -ek (...)“ (73); „pomocí deminutivní sufixu -ka“ (76); „dále doplňuje, že někdo toho jména choval červené krávy nebo také vlastní pole s červenicí apod. (...)“ (94); „výraz se holec se objevoval (...)“ (95); „(...) které lze vykládá (...)“ (154).

Závažnější syntaktickou chybou však jsou opakující se nemotivované nepravidelnosti větné struktury spočívající ve vyšínutí větného členu z náležitého pádu: „příjmení má původ v latinském, přejatém výrazu faktor původně označujícího „zástupce cizího kupce (...)“ (110); „(...) zadruhé jeho původ může naznačovat apelativum hloh taktéž doloženém, jako loh (...)“ (124); „patří mezi ostatní příjmení označujících nějaký čas (...)“ (134); „(...) mužské příjmení má původ v MJ Seethal nacházejícího se jak v Rakousku, tak v Bavorsku (...)“ (148).

Přes veškeré výše uvedené výhrady však musím konstatovat, že slečna Becková předložila k oponentskému řízení nadprůměrně kvalitní, pečlivě a přehledně zpracovanou studii přispívající k poznání antroponymie na Třeboňsku.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Klasifikace: **výborně**

.....
podpis oponenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 28. srpna 2018

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------